Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

13 noiembrie 2014*

„Recurs — Deputat în Parlamentul European — Indemnizații pentru acoperirea cheltuielilor suportate în exercitarea funcțiilor parlamentare — Restituirea plății nedatorate — Recuperare — Prescripție — Termen rezonabil”

În cauza C-447/13 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 2 august 2013,

Riccardo Nencini, cu domiciliul în Barberino di Mugello (Italia), reprezentat de M. Chiti, avvocato,

recurent,

cealaltă parte din procedură fiind:

Parlamentul European, reprezentat de S. Seyr și de N. Lorenz, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârât în primă instanță,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, domnul K. Lenaerts, vicepreședintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a doua, și domnii J.-C. Bonichot (raportor), A. Arabadjiev și J. L. da Cruz Vilaça, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 3 aprilie 2014,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 19 iunie 2014,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: italiana.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, domnul Nencini solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene Nencini/Parlamentul (T-431/10 și T-560/10, EU:T:2013:290, denumită în continuare „hotărârea atacată”), pe de o parte, în măsura în care acesta a respins, în cauza T-560/10, cererile sale având ca obiect, cu titlu principal, anularea deciziei secretarului general al Parlamentului European din 7 octombrie 2010 privind recuperarea unor sume pe care recurentul, fost deputat în Parlamentul European, le-a încasat pentru rambursarea unor cheltuieli de călătorie și de asistență parlamentară și care au fost plătite fără a fi datorate și a notei de debit a directorului general al Direcției generale de finanțe a Parlamentului nr. 315653 din 13 octombrie 2010, precum și a oricărui alt act conex sau prealabil și, cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei la secretarul general al Parlamentului în vederea unei noi determinări, echitabile, a cuantumului a cărui recuperare se solicită și, pe de altă parte, în măsura în care prin această hotărâre a fost obligat la plata cheltuielilor de judecată, în totalitate în cauza T-560/10 și în parte în cauza T-431/10.

Istoricul cauzei

2 Istoricul cauzei a fost prezentat la punctele 1-8 din hotărârea atacată și poate fi rezumat după cum urmează.

3 Recurentul a fost deputat în Parlament în legislatura cuprinsă între anii 1994 și 1999.

4 În urma unei anchete efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), Parlamentul a demarat, în luna decembrie 2006, o procedură de verificare în domeniul cheltuielilor de asistență parlamentară și al cheltuielilor de călătorie, care îl privea, printre altele, pe recurent.

5 La 16 iulie 2010, secretarul general al Parlamentului a adoptat decizia nr. 311847 privind o procedură de recuperare a plății nedatorate a anumitor sume reprezentând rambursarea unor cheltuieli de călătorie și de asistență parlamentară care îl privesc pe recurent (denumită în continuare „prima decizie a secretarului general”).

6 În prima decizie a secretarului general, redactată în limba engleză, s-a considerat că o sumă totală de 455 903,04 euro (din care 46 550,88 euro pentru indemnizațiile de călătorie și 409 352,16 euro pentru indemnizațiile pentru asistență parlamentară) (denumită în continuare „suma în litigiu”) fusese, în temeiul Normelor privind cheltuielile și indemnizațiile deputaților în Parlament, plătită fără a fi datorată recurentului în timpul mandatului său de parlamentar. Nota de debit a directorului general al Direcției generale de finanțe a Parlamentului nr. 312331 din 4 august 2010 privind recuperarea sumei în litigiu (denumită în continuare „prima notă de debit”) a fost notificată recurentului.

7 La 7 octombrie 2010, secretarul general al Parlamentului a adoptat o decizie redactată în limba italiană, care înlocuia prima decizie a secretarului general (denumită în continuare „a doua decizie a secretarului general”), însoțită fiind de nota de debit a directorului general al Direcției generale de finanțe a Parlamentului nr. 315653 din aceeași zi, care înlocuia prima notă de debit pentru suma în litigiu (denumită în continuare „a doua notă de debit”). Aceste două acte i-au fost comunicate recurentului la 13 octombrie 2010.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

8 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 24 septembrie 2010, recurentul a atacat, în cauza T-431/10, prima decizie a secretarului general, prima notă de debit și orice alt act conex sau prealabil.

9 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 10 decembrie 2010, recurentul a atacat, în cauza T-560/10, a doua decizie a secretarului general și a doua notă de debit, precum și prima decizie a secretarului general, prima notă de debit și orice alt act conex sau prealabil.

10 Cererile de măsuri provizorii formulate în paralel de recurent au fost respinse prin Ordonanțele președintelui Tribunalului Nencini/Parlamentul (T-431/10 R, EU:T:2010:441) și Nencini/Parlamentul (T-560/10 R, EU:T:2011:40).

11 Cauzele T-431/10 și T-560/10 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise, a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii.

12 În ședința din 18 aprilie 2012, reclamantul a informat Tribunalul despre renunțarea sa la acțiune în cauza T-431/10.

13 În hotărârea atacată, Tribunalul a luat act de desistarea reclamantului în cauza T-431/10 și a dispus, în consecință, radierea acestei cauze din registru.

14 Pronunțându-se în cauza T-560/10, Tribunalul a considerat că concluziile reclamantului având ca obiect anularea „oricărui alt act conex sau prealabil” celei de a doua decizii a secretarului general erau îndreptate împotriva unor acte pur pregătitoare și erau, în consecință, inadmisibile.

15 Acesta a considerat, în plus, că concluziile reclamantului având ca obiect anularea celei de a doua note de debit erau îndreptate împotriva unui act pur confirmativ al celei de a doua decizii a secretarului general și erau, prin urmare, de asemenea inadmisibile.

16 Pe fond, Tribunalul a respins concluziile reclamantului având ca obiect anularea celei de a doua decizii a secretarului general.

17 Prin hotărârea atacată, Tribunalul l-a obligat pe reclamant la plata cheltuielilor de judecată în cauza T-560/10, inclusiv a cheltuielilor aferente procedurii privind măsurile provizorii, și a obligat fiecare parte la suportarea propriilor cheltuieli de judecată în cauza T-431/10, inclusiv cheltuielile aferente procedurii privind măsurile provizorii.

Recursul

18 Recurentul solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate în măsura în care respinge concluziile sale având ca obiect anularea celei de a doua decizii a secretarului general;

— cu titlu subsidiar, retrimiterea cauzei la secretarul general al Parlamentului în vederea determinării de către acesta, în mod echitabil, a cuantumului sumei datorate și

— obligarea Parlamentului la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii în fața Tribunalului în cele două cauze, T-431/10 și T-560/10, precum și la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii în fața Curții.

19 Parlamentul solicită respingerea recursului și obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

20 Recurentul invocă cinci motive în susținerea recursului. Primele patru motive se referă la motivele pentru care Tribunalul a respins argumentația sa prin care urmărea anularea celei de a doua decizii a secretarului general. Cel de al cincilea motiv privește obligarea la plata cheltuielilor de judecată pronunțată de Tribunal atât în cauza T-431/10, cât și în cauza T-560/10.

21 Parlamentul susține că aceste motive sunt inadmisibile sau nefondate.

Cu privire la concluziile recursului în măsura în care privesc obligarea la plata cheltuielilor de judecată în cauza T-431/10

22 Trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 58 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, recursul nu poate privi exclusiv taxele și cheltuielile de judecată.

23 În speță, trebuie arătat că dispozitivul hotărârii atacate conține, în ceea ce privește cauza T-431/10, punctele 3 și 4, potrivit cărora această cauză este radiată din registrul Tribunalului și, respectiv, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată în cauza menționată.

24 Însă recurentul nu contestă, în prezentul recurs, decât motivele acestei părți din hotărârea atacată care se referă la punctul 4 din dispozitivul acesteia, referitor la cheltuielile de judecată.

25 Or, astfel cum rezultă din dispoziția sus-menționată din Statutul Curții, controlul sarcinii cheltuielilor de judecată nu este de competența acesteia (a se vedea în special Ordonanța Eurostrategies/Comisia, C-122/07 P, EU:C:2007:743, punctul 24).

26 Concluziile recursului, în măsura în care privesc obligarea la plata cheltuielilor de judecată în cauza T-431/10, sunt inadmisibile. În consecință, concluziile recursului, în măsura în care privesc această cauză, trebuie respinse.

Cu privire la concluziile recursului în măsura în care privesc cauza T-560/10

Argumentele părților

27 După ce recurentul a susținut fără succes în primă instanță că creanța care i se solicită era prescrisă, acesta susține, prin intermediul primului motiv de recurs, că Tribunalul a încălcat normele de prescripție aplicabile în speță. Astfel, pentru a stabili momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție, Tribunalul nu ar fi respectat, în primul rând, interpretarea pe care a dat-o articolului 73a din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO L 248, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 198), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1995/2006 al Consiliului din 13 decembrie 2006 (JO L 390, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 7, p. 137, denumit în continuare „regulamentul financiar”), și articolului 85b din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2342/2002 al Comisiei din 23 decembrie 2002 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului nr. 1605/2002 (JO L 357, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 3), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 478/2007 al Comisiei din 23 aprilie 2007 (JO L 111, p. 13, denumit în continuare „regulamentul de punere în aplicare”).

28 Potrivit recurentului, și fără a încălca principiile securității juridice și protecției efective, termenul de prescripție de cinci ani prevăzut de norma ierarhic superioară, și anume articolul 73a din regulamentul financiar, ar avea, în măsura în care se aplică perioadei în care trebuie stabilit dreptul de creanță, o

natură diferită de cea a termenului prevăzut la articolul 85b din regulamentul de punere în aplicare, care se aplică numai perioadei în care creanța în cauză trebuie recuperată. Prin urmare, data de la care încep să curgă aceste două termene nu poate fi aceeași, contrar celor considerate de Tribunal.

29 În cazul în care interpretarea astfel propusă nu ar fi admisă, recurentul invocă, în al doilea rând, pe cale de excepție, nelegalitatea acestor două regulamente în măsura în care ele nu ar respecta principiile generale care reglementează prescripția și principiile securității juridice și protecției efective și nici dreptul la apărare de care beneficiază debitorul. Recurentul reproșează, în al treilea rând, Tribunalului că a examinat ca argument autonom argumentul pe care el îl invocase în susținerea motivului întemeiat pe încălcarea normelor de prescripție și care se întemeia pe nerespectarea de către Parlament a termenului rezonabil pentru stabilirea creanței sale.

30 Parlamentul susține că acest motiv este inadmisibil întrucât, pe de o parte, recurentul invocă aceleași argumente pe care le-a prezentat în primă instanță, potrivit cărora ar exista două termene de prescripție. Pe de altă parte, excepția de nelegalitate ar fi invocată pentru prima dată în cadrul prezentului recurs.

31 Parlamentul subliniază că, în orice caz, motivul menționat nu este fondat, întrucât Tribunalul a aplicat în mod corect dispozițiile perfect clare ale articolelor 73a din regulamentul financiar și 85b din regulamentul de punere în aplicare, articole care au fost invocate chiar de reclamant.

Aprecierea Curții

– Cu privire la admisibilitatea primului motiv de recurs, în măsura în care se referă la interpretarea articolelor 73a din regulamentul financiar și 85b din regulamentul de punere în aplicare

32 În temeiul articolului 256 TFUE, al articolului 58 primul paragraf din Statutul Curții și al articolului 169 din Regulamentul de procedură al Curții, un recurs trebuie să indice cu precizie elementele criticate din hotărârea a cărei anulare se solicită, precum și argumentele juridice care susțin în mod concret această cerere. Nu îndeplinește această condiție recursul care, fără a cuprinde cel puțin o argumentare prin care să se urmărească în mod precis identificarea erorii de drept care ar vicia hotărârea atacată, se limitează la repetarea sau la reproducerea textuală a motivelor și a argumentelor care au fost deja prezentate în fața Tribunalului.

33 În schimb, dacă un recurent contestă interpretarea sau aplicarea dreptului Uniunii de către Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul procedurii de recurs. Prin urmare, dacă un recurent nu ar putea să se bazeze astfel în recurs pe motive și pe argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura respectivă ar fi lipsită de o parte din sensul său.

34 Or, primul motiv de recurs urmărește tocmai să pună în discuție interpretarea regulamentului financiar și a regulamentului de punere în aplicare reținută de Tribunal pentru a înlătura primul motiv invocat în primă instanță. Recurentul pune astfel la îndoială răspunsul pe care această instanță l-a dat în mod expres la o problemă de drept în hotărârea atacată, care poate face obiectul unui control al Curții în cadrul unui recurs.

35 Prin urmare, primul motiv de recurs trebuie considerat admisibil, în măsura în care privește interpretarea de către Tribunal a articolelor 73a din regulamentul financiar și 85b din regulamentul de punere în aplicare.

– Cu privire la temeinicia primului motiv de recurs, în măsura în care privește interpretarea de către Tribunal a articolelor 73a din regulamentul financiar și 85b din regulamentul de punere în aplicare

36 Trebuie amintit că, pe de o parte, potrivit articolului 73a din regulamentul financiar, „[f]ără a aduce atingere dispozițiilor reglementărilor specifice și aplicării Deciziei Consiliului referitoare la sistemul de resurse proprii al [Uniunii Europene], creanțele [Uniunii] asupra terților și creanțele terților asupra [Uniunii] fac obiectul unui termen de prescripție de cinci ani. Data luată în considerare pentru a calcula termenul de prescripție și condițiile de întrerupere a acestui termen sunt stabilite în normele de aplicare”. Pe de altă parte, potrivit articolului 85b alineatul (1) primul paragraf din regulamentul de punere în aplicare, „[t]ermenul de prescripție pentru creanțele [Uniunii] față de terți începe să curgă la expirarea termenului-limită comunicat debitorului în nota de debit”.

37 Pentru a înlătura motivul invocat de recurent întemeiat pe faptul că, la data adoptării celei de a doua decizii a secretarului general, la 7 octombrie 2010, acțiunea Parlamentului privind obținerea restituirii sumei în litigiu era prescrisă în temeiul articolului 73a din regulamentul financiar, Tribunalul, în primul rând, a considerat, în esență la punctele 39 și 40 din hotărârea atacată, că, în temeiul dispozițiilor acestui articol coroborate cu cele ale articolului 85b din regulamentul de punere în aplicare, termenul de prescripție a început să curgă numai de la expirarea termenului-limită comunicat recurentului în a doua notă de debit, și anume de la 20 ianuarie 2011. Acesta a concluzionat, la punctul 41 din hotărârea atacată, că, la 7 octombrie 2010, termenul de prescripție nu începuse să curgă și că, prin urmare, aceasta nu era, la data respectivă, nicidecum împlinită.

38 În al doilea rând, la punctul 43 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că recurentul a intenționat de asemenea să critice Parlamentul pentru că nu a respectat obligațiile care îi reveneau în temeiul principiului termenului rezonabil, care se opune, având în vedere cerința fundamentală a securității juridice, ca instituțiile Uniunii să poată întârzia pe durată nedeterminată exercitarea propriilor puteri. Tribunalul a amintit că obligația de respectare a unui termen rezonabil în desfășurarea procedurilor administrative constituie un principiu general de drept al Uniunii, a cărui respectare este asigurată de instanța Uniunii, și că acest principiu este reluat, în calitate de componentă a dreptului la bună administrare, la articolul 41 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

39 După ce a considerat că respectarea unui termen rezonabil este necesară în toate cazurile în care, în condițiile tăcerii textelor aplicabile, principiul securității juridice sau cel al protecției încrederii legitime se opun ca instituțiile Uniunii să poată acționa fără nicio limită de timp, Tribunalul a constatat, la punctele 45 și 46 din hotărârea atacată, că, în speță, nici regulamentul financiar, nici regulamentul de punere în aplicare nu precizează termenul în care trebuie comunicată o notă de debit și că, în consecință, îi revenea sarcina de a verifica dacă Parlamentul a respectat obligațiile care îi reveneau în temeiul principiului termenului rezonabil.

40 La punctele 47 și 49 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat, pe de o parte, că perioada care s-a scurs între sfârșitul mandatului de parlamentar al recurentului, în cursul anului 1999, și data adoptării celei de a doua decizii a secretarului general, la 7 octombrie 2010, nu este scutită de orice critică în raport cu principiul termenului rezonabil. Pe de altă parte, faptele reproșate persoanei interesate erau legate de documente contabile care se aflau deja în posesia Parlamentului, căruia ar fi trebuit în fond să îi atragă atenția, în ceea ce privește riscurile de erori, o scrisoare a recurentului din 13 iulie 1999 prin care acesta îl sesiza cu o cerere de clarificare a modalităților de rambursare a cheltuielilor de asistență parlamentară.

41 Tribunalul a concluzionat, la punctul 50 din hotărârea atacată, că procedura de verificare inițiată de Parlament ar fi putut fi demarată mai devreme și că a doua decizie a secretarului general ar fi putut fi adoptată de asemenea mai devreme, astfel încât Parlamentul nu și-a îndeplinit obligațiile care îi reveneau în temeiul principiului termenului rezonabil.

42 Totuși, acesta a statuat că motivul întemeiat pe încălcarea principiului termenului rezonabil trebuia respins întrucât nu poate atrage după sine anularea unui act afectat de aceasta decât dacă încălcarea respectivă a afectat exercitarea dreptului la apărare de către destinatarul său. Or, Tribunalul a apreciat, la punctul 52 din hotărârea atacată, că, în speță, recurentul nu a susținut niciun argument privind atingerea adusă dreptului său la apărare în observațiile pe care le-a prezentat cu privire la încălcarea menționată.

43 În această privință, trebuie arătat că articolul 73a din regulamentul financiar stabilește o regulă generală care prevede pentru creanțele Uniunii un termen de prescripție de cinci ani și face trimitere pentru stabilirea datei de reținut în vederea calculării acestui termen la normele de aplicare, a căror stabilire este, în temeiul articolului 183 din regulamentul menționat, în sarcina Comisiei Europene.

44 Din cuprinsul acestor dispoziții reiese, pe de o parte, că articolul 73a din regulamentul financiar nu poate, singur, fără normele sale de aplicare, să fie invocat în mod util pentru a stabili că o creanță a Uniunii ar fi prescrisă.

45 Pe de altă parte, stabilind astfel o normă generală care prevede un termen de prescripție de cinci ani, legiuitorul Uniunii a considerat că un asemenea termen era suficient pentru a proteja interesele debitorului în raport cu cerințele principiilor securității juridice și încrederii legitime și pentru a permite organelor Uniunii să obțină restituirea sumelor plătite fără a fi datorate. După cum a arătat avocatul general la punctul 50 din concluzii, articolul 73a din regulamentul financiar vizează în special limitarea în timp a posibilității recuperării creanțelor Uniunii față de terți, în vederea respectării principiului bunei gestiuni financiare. Normele de aplicare a regulii astfel prevăzute la articolul 73a pot fi adoptate numai în conformitate cu obiectivele menționate.

46 În această privință, articolul 85b din regulamentul de punere în aplicare stabilește momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție ca fiind expirarea termenului-limită comunicat debitorului în nota de debit, cu alte cuvinte, în actul prin care constatarea unei creanțe de către ordonatorul de credite este adusă la cunoștința debitorului, căruia i se stabilește un termen-limită de plată, în conformitate cu articolul 78 din regulamentul de punere în aplicare.

47 Astfel cum a arătat Tribunalul la punctul 45 din hotărârea atacată, trebuie totuși să se constate că nici regulamentul financiar, nici regulamentul de punere în aplicare nu precizează termenul în care o notă de debit trebuie să fie comunicată începând de la data faptului generator al creanței în cauză.

48 În aceste condiții, după cum s-a amintit la punctul 44 din hotărârea atacată, principiul securității juridice impune, în condițiile tăcerii textelor aplicabile, ca instituția în cauză să efectueze comunicarea respectivă într-un termen rezonabil. Astfel, în lipsa acesteia, ordonatorul de credite, căruia îi revine sarcina de a stabili în nota de debit termenul-limită de plată care, chiar potrivit termenilor articolului 85b din regulamentul de punere în aplicare, constituie momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție, ar putea stabili în mod liber data de la care începe să curgă acest termen, fără legătură cu momentul în care a luat naștere creanța în cauză, ceea ce, în mod vădit, ar fi contrar principiului securității juridice, precum și finalității articolului 73a din regulamentul financiar.

49 În această privință, trebuie să se admită, având în vedere articolul 73a menționat, că termenul de comunicare a unei note de debit trebuie să fie prezumat nerezonabil atunci când comunicarea în cauză intervine după o perioadă de cinci ani de la data la care instituția a fost în mod normal în măsură să își invoce creanța. O asemenea prezumție poate fi răsturnată numai dacă instituția în cauză dovedește că, în pofida eforturilor pe care le-a depus, întârzierea acțiunii este imputabilă comportamentului debitorului, în special manevrelor sale dilatorii sau relei-credințe a acestuia. În lipsa unei asemenea probe, trebuie, prin urmare, să se constate că instituția nu și-a îndeplinit obligațiile care îi reveneau în temeiul principiului termenului rezonabil.

50 În speță, astfel cum a constatat Tribunalul la punctele 46-50 din hotărârea atacată, Parlamentul a adoptat și a comunicat recurentului a doua decizie a secretarului general și a doua notă de debit abia în luna octombrie 2010, deși mandatul de parlamentar al persoanei interesate se încheiase în anul 1999, Parlamentul luase cunoștință de faptele în cauză la 18 martie 2005, dată la care i-a fost transmis raportul final al OLAF, și dispunea, anterior acestei date, de documentele contabile aferente faptelor respective. În lipsa dovedirii unui comportament al persoanei interesate de natură să explice această întârziere, în mod întemeiat Tribunalul a considerat că Parlamentul nu și-a îndeplinit în speță obligațiile care îi reveneau în temeiul principiului termenului rezonabil.

51 Totuși, prin faptul că a considerat, la punctele 51 și 52 din hotărârea atacată, că această încălcare a principiului termenului rezonabil nu putea conduce la anularea celei de a doua decizii a secretarului general pentru motivul că recurentul nu dovedise că încălcarea menționată îi afectase dreptul la apărare, Tribunalul nu a ținut seama de consecințele care trebuie deduse din încălcarea principiului termenului rezonabil atunci când legiuitorul Uniunii a adoptat o dispoziție cu caracter general care impune instituțiilor Uniunii să acționeze într-un anumit termen.

52 În consecință, prin adoptarea, astfel cum s-a precizat la punctul 45 din prezenta hotărâre, a unei norme generale potrivit căreia, după cum reiese din cuprinsul articolului 73a din regulamentul financiar, creanțele Uniunii față de terți se prescriu la expirarea unui termen de cinci ani, legiuitorul Uniunii a intenționat să confere eventualilor debitori ai Uniunii o garanție potrivit căreia, după expirarea acestui termen, ei nu pot, în principiu, în conformitate cu cerințele de securitate juridică și de protecție a încrederii legitime, să facă obiectul unor măsuri de recuperare a unor asemenea creanțe, pentru care sunt, prin urmare, scutiți să facă dovada faptului că nu sunt debitori.

53 Trebuie deci să se țină seama de voința clar exprimată astfel de legiuitorul Uniunii de a limita în timp posibilitatea instituțiilor de a recupera creanțele Uniunii față de terți, pentru a deduce consecințele constatării neîndeplinirii de către una dintre aceste instituții a obligațiilor care îi reveneau în temeiul principiului termenului rezonabil.

54 Având în vedere cerințele de securitate juridică și de protecție a încrederii legitime care susțin această voință a legiuitorului, nu are relevanță, în speță, jurisprudența amintită de Tribunal la punctul 51 din hotărârea atacată, potrivit căreia încălcarea principiului termenului rezonabil nu poate atrage după sine anularea actului atacat decât în cazul unei atingeri aduse, prin această încălcare, dreptului la apărare.

55 În aceste condiții, din moment ce, în speță, Tribunalul a constatat că Parlamentul nu și-a îndeplinit obligațiile care îi reveneau în temeiul principiului termenului rezonabil, acesta nu putea, fără a săvârși o eroare de drept, să se abțină să pronunțe anularea celei de a doua decizii a secretarului general pentru motivul că recurentul nu a invocat o atingere adusă dreptului la apărare.

56 În consecință, Tribunalul a respins în mod eronat primul motiv invocat de recurent.

57 Având în vedere ansamblul considerațiilor de mai sus, se impune, fără a fi necesar să se analizeze celelalte motive și argumente ale părților, să se anuleze hotărârea atacată în măsura în care privește cauza T-560/10.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

58 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf din Statutul Curții, aceasta poate, în situația în care anulează hotărârea atacată, să soluționeze în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată.

59 În speță, Curtea apreciază că acțiunea în anulare introdusă de domnul Nencini la Tribunal este în stare de judecată și că trebuie, prin urmare, să o soluționeze în mod definitiv.

60 Primul motiv invocat de recurent, întemeiat pe prescripție și pe o încălcare a principiului termenului rezonabil, trebuie admis pentru motivele prezentate la punctele 48-50 din prezenta hotărâre.

61 Prin urmare, a doua decizie a secretarului general și a doua notă de debit trebuie anulate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

62 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat sau atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.

63 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Potrivit aceleiași dispoziții, în cazul în care împrejurările cauzei justifică acest lucru, Curtea poate decide ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, o parte să suporte o fracțiune din cheltuielile de judecată efectuate de cealaltă parte.

64 În speță trebuie arătat, pe de o parte, că recurentul a căzut în pretenții în ceea ce privește capetele de cerere din recursul său în măsura în care acesta se referă la cauza T-431/10. Pe de altă parte, Parlamentul a căzut în pretenții în cadrul recursului în măsura în care acesta se referă la cauza T-560/10. În consecință, întrucât fiecare parte a solicitat obligarea celeilalte la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea Parlamentului la plata, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, a trei pătrimi din cheltuielile de judecată efectuate de recurent în cadrul prezentului recurs.

65 În ceea ce privește cheltuielile de judecată aferente procedurii în primă instanță în cauza T-560/10, acestea vor fi suportate de Parlament.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene Nencini/Parlamentul (T-431/10 și T-560/10, EU:T:2013:290) în măsura în care privește cauza T-560/10.

2) Anulează decizia secretarului general al Parlamentului European din 7 octombrie 2010 privind recuperarea unor sume pe care domnul Riccardo Nencini, fost deputat în Parlamentul European, le-a încasat pentru rambursarea unor cheltuieli de călătorie și de asistență parlamentară, precum și nota de debit a directorului general al Direcției generale de finanțe a Parlamentului European nr. 315653 din 13 octombrie 2010.

3) Obligă Parlamentul European să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, trei pătrimi din cheltuielile de judecată efectuate de domnul Riccardo Nencini în cadrul prezentului recurs.

4) Obligă Parlamentul European să suporte cheltuielile de judecată aferente procedurii în primă instanță în cauza T-560/10.

5) Respinge în rest recursul.

Semnături